

Raport de activitate al Biroului Relații Interetnice pentru trimestrul II al anului 2011

Activitatea Biroului Relații Interetnice (BRI), pe parcursul perioadei nominalizate a fost și este concentrată asupra realizării obiectivelor Programului de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” (2011-2014), la capitolul „Integrarea minorităților naționale”, realizării actelor normativ-legislative care reglementează politica statului în domeniul relațiilor interetnice, funcționarea limbilor, susținerea diasporei moldovenești.

În scopul realizării Misiunii sale, BRI a activat în trei direcții principale:

- 1. Copordonarea activităților privind minoritățile naționale și funcționarea limbilor pe teritoriul statului;**
- 2. Susținerea persoanelor originare din Republica Moldova, domiciliat peste hotare (diaspora moldovenească);**
- 3. Consolidarea potențialului instituțional și managerial în domeniul relațiilor interetnice.**

Direcția de activitate nr. 1

Măsurile și acțiunile întreprinse de BRI au fost îndreptate spre promovarea și protecția drepturilor și libertăților minorităților naționale în vederea păstrării, dezvoltării și exprimării specificului etnic, cultural, lingvistic și religios.

În Programul de activitate al Guvernului la capitolul „Integrarea minorităților naționale” printre acțiunile prioritare se numără „Elaborarea și aplicarea unui Program de stat pentru asigurarea condițiilor necesare pentru studierea și aplicarea limbii oficiale a Republicii Moldova de către cetățenii aloolingvi, inclusiv de către funcționarii publici și aleșii locali”.

Pentru elaborarea Programului menționat, BRI a instituit Grupul tehnic de lucru interministerial format din experți din cadrul administrației publice centrale și locale: Ministerul Educației, Ministerul Culturii, Academia de Științe a RM, Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, Biroul Relații Interetnice, experți din cadrul Guvernului, UTA Găgăuzia, ANTEM, Centrul Educațional Pro Didactica, societatea civilă, experți din Oficiul Înaltului Comisar pentru Minorități Naționale OSCE, etc.

Grupul tehnic identifică modalități de instruire și va elabora un mecanism de evaluare a cunoașterii limbii de stat, îndeosebi pentru funcționarii publici (care la moment nu există), monitorizează situația socio-lingvistică din Republica Moldova (au fost efectuate 2 sondaje), va formula clar interesele statului vizând problema studierii limbii oficiale.

În aprilie 2011 a fost organizată ședința de lucru al Grupului nominalizat. Totodată, BRI își continuie activitatea în baza acordului de parteneriat cu ANTEM, se pregătește organizarea mesei rotunde pentru luna iunie 2011 pentru profesorii ce

activează în Programul de instruire lingvistică pentru minoritățile din Republica Moldova. La activitatea dată vor fi invitați și funcționarii publici la nivel local.

BRI fiind responsabil de implementarea acțiunilor din **Planul de Acțiuni RM-UE în domeniul liberalizării regimului de vize a realizat:**

- **La nr.77 din Plan "Promovarea dialogului intercultural a spiritului de toleranță prin organizarea manifestărilor erno-culturale"**, au fost organizate și desfășurate: Ziua Internațională a Romilor, pe 7-8 aprilie 2011, BRI în colaborare cu OSCE Biroul Instituțiilor Democratice și Drepturile Omului, Varșovia a organizat masa rotundă "Cu privire la elaborarea proiectului Planului de acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2011-2015" cu participarea viceprim-ministrului DI Mihai Moldovanu, viciminiștrii Ministerelor de resort, reprezentanților misiunilor diplomatice în Republica Moldova OSCE, UNICEF, în cadrul căreia au fost analizate propunerile parvenite de la structurile de stat inclusiv propunerile membrilor organizațiilor etnoculturale rome (BRI, conlucrează cu 12 organizații etnoculturale ale romilor cu statut republican, susținând, activitățile statutare ale acestora, participând în realizarea programelor și proiectelor, inclusiv a celor internaționale, ce țin de îmbunătățirea situației social-culturale și integrarea socială a romilor).

Proiectul Planului de acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă pentru anii 2011-2015 a fost expediat spre avizare ministerelor de resort; Zilele Scrisului și Culturii Slave în Republica Moldova, care au fost desfășurate în perioada 23-27 mai 2011. Au fost organizate: mese rotunde, lansări de carte, expoziții, concursuri la care au participat elevi studenți, populația adultă, liderii organizațiilor etnoculturale; Festivalul "Primăvara Poloneză în Republica Moldova" în colaborare cu organizația etnoculturală a polonezilor (mai, 2011); prima ediție a Festivalului concurs "Cea mai frumoasă familie polietnică", expoziția de artă plastică "Familia, societatea, viitorul- în culorile creației artistice" (organizate conform Dispoziției Guvernului nr.48-d din 10.05.2011 "Festivalul Familiei" (16 mai, 2011); organizarea și desfășurarea expoziției de artă plastică consacrată Zilei Europei (conform Dispoziției Guvernului nr. 45-d din 04.05.2011), etc.

-**La p.81 din Plan 1.**"Desfășurarea companiilor naționale de popularizare a nediscriminării prin editarea de publicații în domeniu, participarea la emisiuni tematice interactive la TV și radio etc.": conducerea BRI au participat la emisiunea "Buna seara" cu Mircea Surdu la postul TVM1 în cadrul căreia au fost discutate problemele nediscriminatorii în contextul observațiilor (adoptate în martie 2011) asupra Republicii Moldova ale Comitetului Onu pentru eliminarea discriminării rasiale (aprilie); la emisiunea radia M1 (mai 2011), etc.

-**La p.81 din Plan 2.**"Organizarea meselor rotunde, conferințelor și altor activități pentru promovarea standartelor internaționale privind drepturile minorităților naționale, prevenirea discriminării pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, apartinența la o minoritate națională", au fost organizate și desfășurate: masa rotundă "Cu privire la elaborarea proiectului Planul de acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă pentru anii 2011-2015" (7-8 aprilie, a.c.), Ziua Drapelului de Stat: organizarea masei rotunde "Simbolurile Țării: Republica Moldova" (27 aprilie, a.c.), Ședința Consiliului

Coordonator al organizațiilor etnoculturale (87 de organizații cu statut republican acreditate pe lângă BRI) ”Totalizarea a prezentării la cea de a 78-a sesiune a Comitetului ONU pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială a Raportului periodic al Republicii Moldova referitor la implementarea Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială” (martie, a.c.), Ziua Internațională a Copiilor: ca cadou 500 de copii au primit invitații la spectacole (1 iunie, 2011).

Consolidarea dialogului cu societatea civilă:

BRI conlucrează cu asociațiile obștești etnoculturale ale minorităților naționale. În calitate de organ consultativ funcționează Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale (care constă din 83 de reprezentanți ai organizațiilor etnoculturale).

BRI a organizat pe parcursul trimestrului o ședință a Consiliului Coordonator la care au fost puse în discuție:

- a) Participarea la Festivalul Familiei
- b) Participarea la marcarea Zilei Drapelului de Stat: organizarea mesei rotunde ” Simbolurile Țării: Republica Moldova”.

Întru realizarea programelor culturale ale organizațiilor etnoculturale cu susținerea BRI s-au desfășurat pe parcursul trimestrului circa 50 de activități: seminare, mese rotunde, conferințe, expoziții de artă plastică și artizanat, manifestări de promovare a obiceiurilor și tradițiilor naționale, festivaluri. Menționăm: masa rotundă „ Simbolurile Țării: Republica Moldova”, etc.

Direcția de activitate nr. 2

Protecția drepturilor persoanelor originare din Republica Moldova domiciliata peste hotare – diasporei moldovenești reprezintă o sarcină deosebit de importantă a BRI. Pe parcursul trimestrului BRI a elaborat:

- proiectul Hotărîrii de Guvern “Cu privire la aprobarea Programului de acțiuni întru susținerea național-culturală și socială a persoanelor originare din Republica Moldova domiciliata peste hotare – diasporei moldovenești, pe anii 2011-2014”.

Scopul noului Program este intensificarea activității organelor administrației publice centrale întru cooperarea cu diaspora moldovenească, promovarea și protejarea intereselor și drepturilor acestora prin acțiuni concrete în vederea susținerii lor. Proiectul a fost remis spre avizare către ministerele de resort, alte autorități administrative centrale, Academia de Științe a Moldovei (proiectul este în proces de avizare de către ministerele de resort).

- proiectul Hotărîrii de Guvern “Privind modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr. 228 din 24 februarie 2005”(Cu privire la Consiliul coordonator al originarilor din Moldova domiciliați peste hotare. Proiectul a fost remis spre avizare către ministerele de resort, alte autoritățile administrative centrale, Academia de Științe a Moldovei, precum și OIM. Proiectul, inclusiv și componența nominală a Consiliului coordonator al originarilor din Moldova domiciliați peste hotare – diasporei moldovenești este în proces de coordonare cu

asociațiile diasporei moldovenești. documentul este plasat pe site-ul www.diaspora.md).

- **Proiectul Hotărîrii de Guvern „Privind modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului nr. 1521 din 29 decembrie 2007** (Cu privire la aprobarea Regulamentului privind susținerea financiară a activităților de păstrare a identității național-culturale a persoanelor originare din Republica Moldova domiciliat peste hotare (diasporei moldovenești)).

Proiectul prevede reînnoirea componenței Consiliului de administrare a mijloacelor financiare pentru susținerea financiară a activităților de păstrare a identității național-culturale a persoanelor originare din Republica Moldova domiciliat peste hotare (diasporei moldovenești), precum și modificările ce țin de organizarea activității acestui (proiectul esre transmis Guvernului spre aprobare).

În scopul promovării și implementării tratatelor internaționale ce țin de competența BRI au fost întreprinse următoarele acțiuni:

1. Convenția internațională cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (ratificată în anul 1991, intrată în vigoare pe 25 februarie 1993.

- concluziile și observațiile asupra Raportului periodic al Republicii Moldova (CERD/CMDA/8-9) adoptate de Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale la sesiunea a 78-a (ședința nr. 2087 (CERD/C/SR.2087)), din 10 martie 2011 au fost traduse în limbile de stat și rusă;

- au fost remise în adresa ministerelor abilitate, altor autorități administrative centrale pentru informarea, examinarea și elaborarea acțiunilor întru implementarea recomandărilor formulate de Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale al ONU;
- au fost distribuite membrilor Consiliului coordonator al organizațiilor etnoculturale;
- au fost publicate pe site-ul [http:// bri.gov.md](http://bri.gov.md).

Pe baza propunerilor prezentate de autoritățile cointeresate a fost elaborat Planul de acțiuni cu privire la implementarea Concluziilor și observațiilor menționate; de asemenea, în vederea coordonării procesului de implementare și monitorizarea a acestui document al ONU, a fost creat Grupul tehnic interministerial.

Planul de acțiuni cu privire la implementarea Concluziilor și observațiilor adoptate de Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale la ședința nr. 2087 (CERD/C/SR.2087) din 10 martie 2011 va fi aprobat de Consiliul colegial al Biroului Relații Interetnice.

2. Acordul de colaborare între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Belarus privind asigurarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale (semnat la Chișinău pe 9 septembrie 1997, intrat în vigoare pe 12 februarie 1998).

S-a desfășurat activitatea pentru a organiza în Chișinău ședința a 8-a a Comisiei consultative interdepartamentale moldo-belaruse, care funcționează în conformitatea cu art. 8 Acordului. În acest scop a fost elaborat *Programul de acțiuni ale Biroului Relații Interetnice al Republicii Moldova și Însărcinatăului pentru Religii și Naționalități al Republicii Belarus întru realizarea Acordului de colaborare dintre Guvernul Republicii Belarus și Guvernul Republicii Moldova în*

domeniul asigurării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, pentru anul 2011.

Conform propunerii părții belaruse, în coordonarea cu Însărcinatul pentru problemele religiei și naționalităților pe lângă Sovietul de Miniștri al Republicii Belarus - partenerul Biroului Relații Interetnice în realizarea acestui Acord - ședința a fost amânată pentru trimestrul III al anului 2011.

Menținerea relațiilor cu asociațiile diasporei moldovenești constituie un obiectiv important în activitatea BRI. Pe parcursul perioadei de referință a fost reînnoită baza de date și arhiva, privind diaspora moldovenească. În special, a fost modificată și completată cu datele noi Cartoteca asociațiilor diasporale. La etapa actuală Direcția dispune de datele informative despre 120 de asociații și alte structuri obștești, reunind reprezentanții diasporei moldovenești, fiind înregistrați în conformitate cu legislația în vigoare a țărilor de reședință, instituite în 30 de țări străine, printre care: Austria, Belgia, Bulgaria, Germania, Grecia, Elveția, Canada, Cehia, Franța, Irlanda de Nord, Israel, Italia, Marea Britanie, Portugalia, Norvegia, România, Spania, SUA, Suedia, Ungaria, Ucraina, Federația Rusă, Belarus, Azerbaidjan, Kazahstan, Kirgizia, Letonia, Lituania, Estonia. Inclusiv, în Italia activează - 34 de asociații, în Rusia - 14 asociații, în Ucraina - 14 asociații, în Portugalia - 8 asociații.

Lista asociațiilor diasporei moldovenești este amplasată pe site-ul www.diaspora.md.

BRI a încheiat Acordul de colaborarea în domeniul asigurării informaționale a diasporei cu Asociația obștească Mediatică „Pro-Diaspora”.

A fost organizată în incinta Casei Naționalităților lansarea volumului de versuri „Picătura de ploaie” și a romanului „Despre pribeag și fecioară” ale autorei Elena Keo, care este originara din Republica Moldova, în prezent locuiește la Paris. Elena Keo este președinte al Institutului de Cultură și Arte al Moldovei din Paris, care are ca obiective promovarea imaginii Republicii Moldova și culturii moldovenești, consolidarea diasporei moldovenești din Franța, precum și dezvoltarea ramurii economice moldo-franceze. Lansarea a fost organizată cu sprijinul Direcției (15 aprilie 2011).

În vederea intensificării relațiilor cu diaspora, în deosebi, extinderii mediului informațional privind activitatea asociațiilor diasporale s-a continuat activitatea întru susținerea și modificarea site-ului www.diaspora.md, orientat spre satisfacerea intereselor și necesităților național-culturale ale diasporei moldovenești.

A fost elaborată arhitectura sistemului „Pagini personalizate” a site-ului www.diaspora.md, determinând funcționalitatea modulelor speciale „Diaspora moldovenească în țări”, astfel transformind site-ul pur informativ într-un portal cu destinație mai largă.

A fost instalat și configurat un Forum de discuții pe site, permițând compatrioților aflați peste hotare comentarea și discutarea evenimentelor din Republica Moldova precum și din țara sa de reședință.

BRI a susținut financiar editarea revistei „Pro Diaspora” (nr. 11), care este o publicație periodică despre și pentru migranții din Republica Moldova. Revista apare lunar într-un tiraj de 5.000 de exemplare, 80 % din volumul cărui este distribuit în țările de reședință a comunităților moldovenești. Revista prezintă informația privind drepturile, capacitățile, asociațiile diasporale, remitențele, problemele și perspectivele comunităților moldovenești în străinătate. Realizatorul proiectului - Asociația obștească Mediatică „Pro-Diaspora”, cu care Biroul colaborează în baza acordului încheat.

Direcția de activitate nr. 3

Calitatea resurselor umane reprezintă un element esențial pentru îndeplinirea cu succes a misiunii BRI. A fost continuată instruirea personalului instituției în domeniul analizei impactului politicilor publice, planificării activității BRI. Colaboratorii BRI participă la seminare, traininguri, conferințe organizate de către Guvernul Republicii Moldova, instituțiile guvernamentale, Academia pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Biroul Relații Interetnice va colabora mai intens cu organele republicane și internaționale în vederea dezvoltării programelor și proiectelor în domeniul lingvistic și cultural, implementării prevederilor legislației în vigoare, cu atragerea investițiilor în sector.

Pe parcursul trimestrului a fost organizată ședința Comisiei de admitere la locurile vacanțe ”Cu privire la angajarea Șefului de Direcție Relații Internaționale, integrare europeană și diaspora”. În rezultatul concursului a fost selectată candidatura doamnei Ana Lungu.